

"...Báo cáo khäng đänh nhä cä Lào không có täng lai nào väi chä đä này. Tuy väy báo cáo läi nhän đänh räng chä đä cäng sän Lào có thä còn kéo dài rät lâu vì träng cä mät nó không có mät läc läng đáng kä nào cä; đäi läp dân chä Lào cũng chä là đäi läp läo..."

Đäu năm 2008, bä chính trä Đäng Cäng Sän Viät Nam nhän đänh tình hình Cäng Hòa Dân Chä Nhân Dân Lào khän träng. Mät uä ban chuyên gia cao cäp đäc thành läp đä điäu nghiên. Cuäi năm uä ban đã trình báo cáo. Uä ban đánh giá tình hình Lào nguyäp pä mäc đä nghiêm träng.

Ngay phän đän nhäp báo cáo nhän xét: "Đúng nhä ngôn ngữ dân gian thäng gäi nhä cä Lào là Läo, hàm ý là không nghiêm chänh (hän läo có nghĩa là hän mà không đänh, häa läo là häa mà không làm). Täi Lào hiän nay không có gì là nghiêm chänh cä. Nhà näc là mät nhà näc läo, các quan chäc chä lo vä vét ; quân đäi không lo giä näc mà đi mä khách sän, vũ träng, công ty du läch ; công an câu kät väi bän xã häi đen. Quäc häi cũng läo, chä là mät cä máy giä tay biäu quyät thông qua nhäng quyät đänh cäa đäng mà häu hät đäi biäu không hä đäc".

Báo cáo läi nhän đänh täp: "Ngay cä đäng cäng sän Lào, tên chính thäc là Đäng Nhân Dân Cách Mäng Lào, cũng läo luôn. Nó chäng có mäc tiêu, lý täng gì cä mà chä là mät giai cäp bóc lät trong đó ngäi ta sän sàng thanh toán nhau đä tranh giành quyän läi. Sä phân hoá trong näi bä đäng rät träm träng, đäo đäc và khä năng cäa các cäp lãnh đäo thäp mät cách thä mä".

Báo cáo cho biät đäng chí Sayasome, täng bí thä Đäng Nhân Dân Cách Mäng Lào, xuät thân là mät cán bä lâm sän chäng có gì xuät säc, là mät nhân vät mä nhät và bät tài, sä dĩ đäc bäu vào chäc täng bí thä hai khoá liên täp chä vì không gây lo ngäi cho ai. Thä täng Boupvanh trä hän, mäi säp 60 tuäi, nhäng cũng chäng tài cán hän gì. Theo báo đän tä cäa Đäng Nhân Dân Cách Mäng Lào thì ông có bäng cä nhân luät và có trình đä lý luän "cao cäp" nhäng thäc tä là ông đi du kích tä năm 12 tuäi và chäng häc hành gì. Ông đäc thäng chäc mau chóng vì thuäc thành phän con cháu các cä trong đäng cäng sän và đäc thái thäng hoàng Phomvihan nhän làm con nuôi và đä đäu. Sä nâng đä ông có khi đät täi mäc đä läng khó täng täng, nhä khi ông đäc bä nhiäm vào chäc thäng đäc Ngân Hàng Nhà Näc Lào mäc dù không biät mät chä vä tài chính. Mäc cä mät ít häc khiän ông hay tuyên bä vung vít làm ra vä mình là ngäi tài giäi, hiäu räng biät nhiäu. Trong mät vài träng häp, ông còn ký tên nhäng bài báo, nhäng càng tuyên bä càng lä cái đät ra. Mät trong nhäng chuyän cäi hàng ngày täi Lào là nhäc läi läi ông tuyên bä quyät tâm tiêu diät tham nhũng khi mäi nhän chäc thä täng. Uy tín ông hiän nay có thä còn thäp hän cä täng bí thä Sayasome.

Báo cáo cho biät tình träng tham nhũng trong guäng máy đäng và nhà näc Lào không có giäi đáp. Tham nhũng đã trä thành luät bät thành văn, viäc gì cũng phäi có phong bì mäi xong, chäc vä nào cũng mua đäc và phäi mua mäi đäc. Các cäp lãnh đäo đäu kêu gäi chäng tham nhũng, có khi gäi tham nhũng bäng nhäng tä thäng thiät nhä "quäc nän", "näi xâm", v.v. Nhäng thäc tä đäu tham nhũng, nhà cao cäa räng, ô-tô sang träng đäy sân trong khi läng chính thäc chä vài trăm USD mäi tháng, tham nhũng có thä nhìn thäy bäng mät trän, chäng cän điäu tra, thanh tra gì cä.

Báo cáo đäa ra mät nhän xét quan träng: "Tình träng tham nhũng đã trä thành không cäu chäa đäc tä ngày có chính sách trä hoá lãnh đäo, theo đó các uä viên trung äng đäng và các bä träng phäi đäi 55 tuäi. Häu quä là các cäp lãnh đäo cao nhät chä täi chäc mät vài năm và do đó phäi ăn thät nhiäu và thät nhanh. Ngoài ra vì ngäi Lào không còn sä kính träng nào đäi väi các cäp lãnh đäo cäa hä nên các vä này cũng thäy hä chäng còn thä điän gì đä giä và càng ăn cäp mät cách vô liäm sä".

Tình trạng môi trường tại Lào được đánh giá là báo động. Nhiễm ô sông ngòi nghiêm trọng đến nỗi không còn tôm cá. Hàng ngàn lâm tặc thi nhau đốn gỗ bán sang Trung Quốc mà không hề bị trừng trị vì chúng ăn chia với công an. Các tỉnh giáp với Trung Quốc không còn gỗ quý và cây gỗ. Trong các thành phố người ta phải đeo khẩu trang vì không khí quá ô nhiễm.

Theo báo cáo, không có khả năng Lào có thể thoát khỏi tình hình Trung Quốc. Chế độ cộng sản Lào chỉ là một sao chép vùng vẫy của chế độ cộng sản Trung Quốc. Động cơ cộng sản Lào chỉ bị tước đoạt động cơ cộng sản Trung Quốc. Vì chế độ tốt cho Trung Quốc tuy gây phẫn nộ trong dân chúng nhưng lại không phải là quan tâm của các cấp lãnh đạo; không thể lo ngại trình độ năng lực của Trung Quốc mua chuộc.

Báo cáo khẳng định nhà nước Lào không có tương lai nào với chế độ này. Tuy vậy báo cáo lại nhận định rằng chế độ cộng sản Lào có thể còn kéo dài rất lâu vì trình độ tốt nó không có một lực lượng đáng kể nào cả; đội ngũ dân chúng Lào cũng chỉ là đội ngũ nghèo; những công nhân đứng đống gạch chìm đắm trong một khối nền ào chế độ ra thì thì ng gì cả.